

Studia Biblica Slovaca

Ročník 17

2025

Číslo 2

Offprint

Studia Biblica Slovaca je recenzovaný vedecký časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Ročník XVII (2025), číslo 2

Vydáva Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Kapitulská 26, 814 58 Bratislava 1, IČO 0039786510.

Redakčná rada/Editorial board:

František ÁBEL (Bratislava, SK)	Róbert LAPKO (Košice, SK)
Georg BRAULIK, OSB (Wien, AT)	Adam MACKERLE (České Budějovice, CZ)
Jaroslav BROŽ (Praha, CZ)	Libor MAREK (Detroit, US)
Núria CALDUCH-BENAGES (Roma, IT)	Helena PANCZOVÁ (Bratislava, SK)
Jeremy CORLEY (Dublin, IE)	Július PAVELČÍK (České Budějovice, CZ)
Peter DUBOVSKÝ, SJ (Roma, IT)	Jaroslav RINDOŠ, SJ (Bratislava, SK)
Pavol FARKAŠ (Nitra, SK)	Milan SOVA (Bratislava, SK)
Juraj FENÍK (Košice, SK)	Jozef TIŇO (Bratislava, SK)
Leslie HOPPE, OFM (Chicago, US)	Emanuel TOV (Jerusalem, IL)
Peter JUHÁS (Münster, DE)	Miroslav VARŠO (Košice, SK)
Branislav KLUŠKA (Ružomberok, SK)	Ian YOUNG (Sydney, AU)

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Nitra, SK)
Zástupca šéfredaktora: Jozef JANČOVIČ (Bratislava, SK)
Výkonná redaktorka: Martina KORYTIAKOVÁ (Nitra, SK)

Za recenzovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Obálka: Karol Hájiček

Na príprave spolupracovali: Dionisio Candido, Lionel Goh, OFM, Zuzana Očkajáková a sr. Fides Iveta Stenková, CJ.

Príspevky v slovenčine, češtine a angličtine (od zahraničných autorov) alebo knihy na recenziu prosíme poslať na adresu redakcie: *Studia Biblica Slovaca*, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), redakcia@biblica.sk.

Príspevky sa požadujú v elektronickej podobe, podľa možnosti v textovom editore Microsoft Word. Preferované fonty písma pre hebrejčinu a gréčtinu sú SBL Hebrew and SBL Greek. Príspevok typu štúdia, poznámka alebo reflexia musí byť doplnený abstraktom a jeho anglickou verzou, anglickým názvom príspevku, max. piatimi kľúčovými slovami v slovenčine/češtine a angličtine, zoznamom bibliografie a kontaktom na autora príspevku. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok a vykonať potrebnú jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov. Spresňujúce podmienky pre prispievateľov sú dostupné na www.biblica.sk.

Časopis je registrovaný a abstrahovaný v Atla Religion Database, EBSCO, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877, *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591 a SCOPUS.

S povolením Arcibiskupského úradu v Bratislave zo dňa 3. júna 2014
Prot. N. 2229/2014

Studia Biblica Slovaca

Printed in Slovakia, 12/2025

Vychádza dvakrát do roka.

Cena: 9 €

ISSN 1338-0141

e-ISSN 2644-4879

EV 3744/09

Biblištovi, učiteľovi a priateľovi ľudí i hôr

K šesťdesiatinám Petra Dubovského, SJ

Šesťdesiate narodeniny profesora Petra Dubovského, SJ sú pre časopis *Studia Biblica Slovaca* príležitosťou vyjadriť vďačnosť a úctu biblištovi, ktorý vyrástol zo slovenského prostredia a dnes patrí medzi výrazné osobnosti svetovej exegézy. Pochádza z Pečeňan pri Piešťanoch. Do Spoločnosti Ježišovej vstúpil ako mladý muž a po ukončení Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, odbor Kvasná chémia a biotechnológie (1983 – 1988), sa od prírodovedného zamerania posunul k filozoficko-teologickej formácii: začal ju na teologickom inštitúte Aloisianum v Bratislave (1991 – 1993) a dokončil na Pápežskej Gregorovej univerzite v Ríme (1996). Špecializované štúdium Biblie na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme (1999) ho definitívne nasmerovalo na profesionálnu dráhu biblištu. Ako excelentný študent zakončil svoje štúdiá v roku 2005 doktorátom na Harvard Divinity School, kde sa vyprofiloval ako odborník na Starý zákon, staroveké dejiny a asyriológiu. Dnes pôsobí ako profesor a prezident Pápežského biblického inštitútu (Biblicum) v Ríme a zároveň reprezentuje katolícku exegézu v rôznych grémiách: je členom redakčných rád prestížnych vedeckých časopisov ako *Biblica*, *Orientalia* či *Hebrew Bible and Ancient Israel*, ako aj vedeckých monografických edícií *Catholic Biblical Monograph Series* a *Catholic Biblical Quarterly Imprints*; pôsobí tiež v platforme *Cambridge Elements Series*. Je členom viacerých organizácií združujúcich svetových biblištov, napríklad *The Catholic Biblical Association of America*, *Society of Biblical Literature* a *European Association of Biblical Studies*, a od roku 2014 je členom *Medzinárodnej teologickej komisie* (pri Dikastériu pre náuku viery). Nedávne zvolenie do funkcie prezidenta *Medzinárodnej organizácie pre štúdium Starého zákona* (IOSOT) je zároveň uznaním jeho dlhoročného, erudovaného prínosu pre starozákonnú vedu.

Vedecké dielo Petra Dubovského sa vyznačuje precíznym čítaním biblického textu v pôvodných jazykoch, dôsledným zohľadňovaním historického kontextu a odvahou spájať exegézu s archeológiou i dejinami starovekého Blízkeho východu. Jeho štúdie o dejinách judského kráľovstva, o kráľoch, chráme a traumách exilu presvedčivo ukazujú, ako možno skĺbiť filologickú presnosť s teologickou hĺbkou. Systematicky pripomína, že aj texty poznačené vojenskými konfliktmi a politickým tlakom v sebe nesú podnety pre teologické uvažovanie

o pamäti, moci a zodpovednosti. Mnohé jeho články i prednášky sprístupňujú výsledky špičkového bádania aj širšiemu okruhu čitateľov a študentov.

Nie menej dôležitý než vedecký profil je jeho osobný, ľudský a duchovný rozmer. Kolegovia i študenti oceňujú jeho pokojnú prítomnosť, zmysel pre humor, schopnosť trpezlivo viesť k samostatnému mysleniu a cit pre tých, ktorí potrebujú oporu. Ako jezuita a kňaz spája prácu exegetu so životom modlitby a službou Cirkvi: Biblia nie je pre neho len predmetom analýzy, ale živým Božím slovom, ktoré formuje spoločenstvá veriacich a sprevádza ich v konkrétnych dejinách. Aj jeho záľuba v zdolávaní hôr akoby potvrdzovala, že biblický výskum možno žiť ako cestu za „vyššími výškami“ – intelektuálnymi i duchovnými.

Jubilant stál pri zrode časopisu *Studia Biblica Slovaca* (2005) a sprevádzal ho v rôznych etapách jeho rozvoja ako člen redakčnej i vedeckej rady. Jubilejné číslo, ktoré držíte v rukách, chce byť preto malým, no úprimným prejavom vďačnosti. Prináša príspevky kolegov – Filipa Čapeka, Pavla Farkaša, Juraja Feníka, Róberta Horku, Martiny Korytiakovej, Blažej Štrbu a Miroslava Varša –, ktoré tematicky odrážajú oblasti výskumu oslávencia a zároveň otvárajú nové horizonty biblického bádania. Nech je toto festschriftové číslo aj symbolickým mostom medzi slovenskou biblickou vedou a medzinárodným akademickým prostredím, v ktorom profesor Dubovský už dlhé roky blahodarne pôsobí. Veríme, že toto slávnostné číslo bude nielen poctou Petrovi Dubovskému, SJ, ale v Jubilejnom roku 2025 aj povzbudením pre všetkých, ktorí chcú čítať a vykladať Písmo sväté s vedeckou poctivosťou, vierou a ľudskou vľúdnosťou, príznačnými pre jubilanta.

Jozef Jančovič
Rímskokatolícka
cyrilometodská
bohoslovecká fakulta
Univerzita Komenského
Bratislava

Blažej Štrba
Rímskokatolícka
cyrilometodská
bohoslovecká fakulta
Univerzita Komenského
Bratislava

Jozef Tiňo
Teologická fakulta
Trnavská univerzita
Bratislava

Obsah

Štúdie

Jean Roméo NTSAMA Pátranie po aklamačnom sviatku. Predbežné úvahy	163-191
Filip ČAPEK Bétel v Knize Ámos	192-213
Július PAVELČÍK Skutky 11,27-30. Synchronní výklad	214-246
Jozef JANČOVIČ – Blažej ŠTRBA – Jozef TIŇO Biblistovi, učiteľovi a priateľovi ľudí i hôr: K šesťdesiatinám Petra Dubovského, SJ	247-248
Filip ČAPEK Príbeh schrány: Mistrovské dílo o skryté transformaci kultu v Izraeli a Judsku	249-259
Blažej ŠTRBA Varovanie pred vymiznutím alebo odstrašujúce vysvetlenie z dejín: Špecifická deuteronomistickej výstrahy pred modloslužbou a jej dôsledkami	260-285
Martina KORYTIAKOVÁ Betelčan Hiel a jeho dvaja synovia v 1Kr 16,34. Spojitosť medzi antroponymami a toponymami v rámci konceptu deuteronomistickej geografie v 1–2 Kráľov	286-306
Miroslav VARŠO Vôňa Libanonu v Knihe Ozeáš a vôňa milej v Piesni piesní	307-325
Juraj FENÍK Dole strmým brehom. Vertikálnosť v Mk 5,1-20	326-337
Róbert HORKA – Pavol FARKAŠ Tajomstvo vody a vína z Kány Galilejskej. Analýza Seduliovo podania Kristovho zázraku v Carmen Paschale III, 1-11	338-351
Abstrakty a recenzie	352-369
Správy a oznamy	370-379

Contents

Treaties

Jean Roméo NTSAMA

In Search of the Feast of the Acclamations:
Preliminary Reflections 163-191

Filip ČAPEK

Bethel in the Book of Amos 192-213

Július PAVELČÍK

Acts 11:27-30: A Synchronic Interpretation 214-246

Jozef JANČOVIČ – Blažej ŠTRBA – Jozef TIŇO

To a Biblical Scholar, Teacher, and Friend of People and Mountains:
Celebrating the Sixtieth Birthday of Peter Dubovský SJ 247-248

Filip ČAPEK

The Ark Narrative: A Masterpiece of Hidden Transformations
of the Cult in Israel and Judah 249-259

Blažej ŠTRBA

A Warning against Obliteration or a Cautionary Lesson from History:
Distinctive Features of the Deuteronomistic Warning against
Idolatry and Its Consequences 260-285

Martina KORYTIAKOVÁ

The Bethelite Hiel and His Two Sons in 1 Kgs 16:34: The Connection
between Anthroponyms and Toponyms Considering
the Concept of Deuteronomistic Geography in 1–2 Kings 286-306

Miroslav VARŠO

The Fragrance of Lebanon in the Book of Hosea and
the Fragrance of the Beloved Woman in the Song of Songs 307-325

Juraj FENÍK

Down the Steep Bank: Verticality in Mark 5:1-20 326-337

Róbert HORKA – Pavol FARKAŠ

The Mystery of Water and Wine at Cana of Galilee:
An Exegetical Reading of Sedulius' Carmen Paschale III, 1–11 338-351

Abstracts and Reviews 352-369

Communications and References 370-379